

**REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
W RZESZOWIE**

al. Józefa Piłsudskiego 38, 35-001 Rzeszów

WOŚ.420.1.1.2021.PW.17

Rzeszów, dnia 06 września 2021 r.

DECYZJA

o środowiskowych uwarunkowaniach

Działając na podstawie:

- art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r., poz. 735);
- art. 71 ust. 2 pkt 2, art. 73 ust. 1, art. 75 ust. 1 pkt 1 lit. j, art. 84, art. 85 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r., poz. 247, ze zm.);

po rozpatrzeniu Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa S.A., reprezentowanego przez Pełnomocnika – Pana Macieja Nowakowskiego, z dnia 09 czerwca 2021 r., znak: DWS/Sanok/180/2021, o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia pn.: „**Wydobywanie ropy naftowej, gazu ziemnego i gazu ziemnego towarzyszącego ze złoża Turze Pole – Zmiennica**” oraz niżej wymienionej dokumentacji, m.in.:

- 1) karty informacyjnej przedsięwzięcia zawierającej dane określone w art. 62 a ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko,
- 2) mapy z zaznaczonym przewidywanym terenem, na którym będzie realizowane przedsięwzięcie oraz z zaznaczonym przewidywanym obszarem, na który będzie ono oddziaływać;
- 3) mapy przedstawiającej dane sytuacyjne i wysokościowe, sporządzonej w skali umożliwiającej szczegółowe przedstawienie przebiegu granic terenu, którego dotyczy wnioski oraz obejmującej obszar, na który będzie oddziaływać przedsięwzięcie,
- 4) informacji o braku obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu objętego wnioskiem (zaświadczenie Burmistrza Brzozowa z dnia 15 stycznia 2021 r., znak: IGP.6727.28.2021.BK oraz zaświadczenie Wójta Gminy Haczów z dnia 13 stycznia 2021 r., znak: IIG.6733.02.2021);

orzekam

STWIERDZAM brak potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięcia pn.: „**Wydobywanie ropy naftowej, gazu ziemnego i gazu ziemnego towarzyszącego ze złoża Turze Pole – Zmiennica**”.

Inwestor: Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A.
ul. M. Kasprzaka 25 a, 01 – 224 Warszawa

UZASADNIENIE

Do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie wpłynął wniosek Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa S.A., reprezentowanego przez Pełnomocnika – Pana Macieja Nowakowskiego, z dnia 09 czerwca 2021 r., znak: DWS/Sanok/180/2021, o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia pn.: „Wydobywanie ropy naftowej, gazu ziemnego i gazu ziemnego towarzyszącego ze złoża Turze Pole – Zmiennica”.

Informacja o złożonym wniosku została umieszczona w publicznie dostępnym wykazie danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie, pod numerem 597/2021.

Do wniosku dołączono wymagane prawem dokumenty, m.in.: Kartę informacyjną przedsięwzięcia, zawierającą dane określone w art. 62 a ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz informację o braku obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu objętego wnioskiem (zaświadczenie Burmistrza Brzozowa z dnia 15 stycznia 2021 r., znak: IGP.6727.28.2021.BK oraz zaświadczenie Wójta Gminy Haczów z dnia 13 stycznia 2021 r., znak: IIG.6733.02.2021).

Pismem z dnia 14 czerwca 2021 r., znak: WOOŚ.1.1.2021.PW.2, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska wezwał Inwestora, m.in. o jednoznaczne określenie zakresu przedsięwzięcia, tj. o wskazanie, czy zakres przedsięwzięcia obejmuje jedynie zmianę posiadanej przez Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. koncesji nr 197/94 (wraz z jej zmianami) na wydobywanie ropy naftowej ze złoża „Turze Pole – Zmiennica”, w związku z zamierzonym rozszerzeniem zakresu włączania wód złożowych do horyzontów eocenu i przedłużeniem koncesji eksploatacyjnej na wydobywanie ropy naftowej i gazu ziemnego ze złoża do daty 31 grudnia 2040 r., czy obejmuje również prace inwestycyjne.

W odpowiedzi, w piśmie z dnia 13 lipca 2021 r., znak: DWS/Sanok/262/2021, Inwestor wyjaśnił, iż zakres przedsięwzięcia obejmuje jedynie zmianę posiadanej przez Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. koncesji nr 197/94 (wraz z jej zmianami) na wydobywanie ropy naftowej ze złoża „Turze Pole – Zmiennica”, w związku z zamierzonym rozszerzeniem zakresu włączania wód złożowych do horyzontów eocenu i przedłużeniem koncesji eksploatacyjnej na wydobywanie ropy naftowej i gazu ziemnego ze złoża do daty 31 grudnia 2040 r., a wymagane prace inwestycyjne będą objęte w przyszłości innym wnioskiem o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Liczba stron postępowania w niniejszej sprawie przekracza 10, stąd zgodnie z art. 74 ust. 3 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, do doręczeń korespondencji zastosowano przepisy art. 49 Kodeksu postępowania administracyjnego.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie, obwieszczeniem z dnia 15 lipca 2021 r., znak: WOOŚ.420.1.1.2021.PW.5, powiadomił strony postępowania o wszczęciu postępowania administracyjnego, zmierzającego do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedmiotowego zamierzenia inwestycyjnego.

Planowane przedsięwzięcie zalicza się do grupy przedsięwzięć, dla których przeprowadzenie procedury oceny oddziaływania na środowisko może być wymagane, na podstawie art. 63 ust. 1 ww. ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Na podstawie art. 71 ust. 2 pkt 2 oraz art. 73 ust. 1 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w związku z § 3 ust. 1 pkt 41 lit. a, tj.: „*wydobywanie kopalin ze złoża metodą podziemną inne niż wymienione w § 2 ust. 1 pkt 27 lit. b lub metodą otworów wiertniczych inne niż wymienione w § 2 ust. 1 pkt 24*”, rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r., poz. 1839), realizacja przedmiotowego przedsięwzięcia wymaga uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,

a Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie, na podstawie art. 75 ust. 1, lit. j ww. ustawy jest organem właściwym do wydania żądanej decyzji, gdyż przedsięwzięcie związane jest z wydobywaniem kopalin ze złóż, o których mowa w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2021 r, poz. 1420), prowadzonych na podstawie koncesji

W ramach postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie, zgodnie z art. 64 ust. 1 pkt 4 ww. ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, pismem z dnia 15 lipca 2021 r., znak: WOOŚ.420.1.1.2021.PW.4, zwrócił się Dyrektora Zarządu Zlewni w Krośnie Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, z prośbą o wydanie opinii dotyczącej potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla przedmiotowego przedsięwzięcia.

Dyrektor Zarządu Zlewni w Krośnie PGW Wody Polskie w opinii z dnia 02 sierpnia 2021 r., znak: RZ.ZZŚ.1.435.128.2021.MG, stwierdził brak obowiązku przeprowadzania oceny oddziaływania na środowisko dla przedmiotowego przedsięwzięcia.

Podczas analizy informacji zawartych w Karcie informacyjnej przedsięwzięcia uwzględniono kryteria selekcji określone w art. 63 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Po zapoznaniu się z całością zgromadzonego materiału dowodowego, w tym ww. opinią Dyrektora Zarządu Zlewni w Krośnie PGW Wody Polskie, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie uznał, że w analizowanym przypadku, nie jest konieczne przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko i sporządzenie tak obszernego dokumentu, jakim jest raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko. Jednocześnie uznał, że wystarczającym dokumentem dla określenia środowiskowych uwarunkowań realizacji przedsięwzięcia, będzie przedłożona Karta informacyjna przedsięwzięcia, zawierająca niezbędne informacje o projektowanym przedsięwzięciu.

Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. na terenie złoża „Turze Pole – Zmiennica” prowadzi działalność w zakresie wydobywania ropy naftowej, gazu ziemnego i gazu ziemnego towarzyszącego, metodą otworową, tzn. przy pomocy odpowiednio wykonanych i wyposażonych technicznie otworów.

Koncesja nr 197/94 na wydobywanie ropy naftowej ze złoża „Turze Pole – Zmiennica” została udzielona Polskiemu Górnictwu Naftowemu i Gazownictwu S.A. w Warszawie (dalej „PGNiG S.A.”) decyzją Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 26 sierpnia 1994 r. Koncesja była zmieniana decyzjami: Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa: z dnia 30 marca 1995 r., znak: BKGo/MN/95/531; z dnia 26 sierpnia 1997 r., znak: GK/wk/MN/2907/97; z dnia 15 lutego 1999 r., znak: DGe/AG/487/897/99. Następnie koncesja 197/94 została zmieniona decyzją Ministra Środowiska z dnia 01 sierpnia 2018 r., znak: DGK-IV.4771.8.2015.AK, w zakresie, m.in. przedłużenia jej terminu oraz uwzględnienia warunków zatłaczania wód do górotworu.

Złoże objęte jest aktualnie obszarem górniczym o nazwie „Turze Pole 1”, o powierzchni ok. 88,3 ha (ok. 883 165 m²), a jego granice pokrywają się ściśle z granicami terenu górniczego i określają zarazem terenowy zasięg udzielonej koncesji na wydobywanie ropy naftowej i gazu ziemnego ze złoża. Obszar i teren górniczy „Turze Pole 1” położony jest w województwie podkarpackim, w powiecie brzozowskim, na terenie miejscowości Turze Pole, Zmiennica i Stara Wieś, leżących w gminie Brzozów oraz w miejscowości Jasionów, należącej do gminy Haczów.

Na terenie obszaru i terenu górniczego „Turze Pole 1” znajdują się m.in.: ośrodek technologiczno-administracyjny (Ośrodek Zbioru Ropy Turze Pole, dalej „OZR Turze Pole”) oraz urządzenia napowierzchniowe poszczególnych odwiertów, w tym drogi dojazdowe do odwiertów. Obecnie pod względem organizacyjnym złoże gazu ziemnego „Turze Pole – Zmiennica” podlega pod Kopalnię Ropy Naftowej i Gazu Ziemnego Grabownica, a przedmiotowe złoże udostępnione jest 10 odwiertami, z czego 9 to odwierty

eksploatacyjne, a 1 jeden służy do zatłaczania wody złożowej.

Aktualna koncesja na wydobywanie ropy naftowej, gazu ziemnego i towarzyszącego gazu ziemnego ze złoża „Turze Pole – Zmiennica”, jaką posiada Inwestor, została udzielona do dnia 26 sierpnia 2024 r. Inwestor zamierza wystąpić z wnioskiem o zmianę ww. koncesji na wydobywanie ropy naftowej i gazu ziemnego ze złoża „Turze Pole – Zmiennica”, poprzez rozszerzenie jej zakresu o zwiększenie zakresu działalności związanej z wtlaczaniem wód złożowych do złoża, a także przedłużenia okresu obowiązywania koncesji do dnia 31 grudnia 2040 r.

Zgodnie z prognozą opracowaną przez Dział Inżynierii Złożowej w Sanoku PGNiG S.A. Oddział Geologii i Eksploatacji, w oparciu o wiedzę i dane geologiczno-złożowe, prognozowane wydobycie ze złoża „Turze Pole – Zmiennica” w latach 2020 – 2040 ropy naftowej wyniesie ok. 1752,9 ton, tj. średnio ok. 83,47 t/rok, natomiast gazu ziemnego suchego i gazu ziemnego towarzyszącego nie przekroczy 1 mln m³ w tym okresie.

W związku z wydobywaniem kopaliny ze złoża nadal prowadzone będzie wtlaczanie wód złożowych do górotworu. Do wtlaczania wód złożowych wykorzystywane będą przystosowane do tego celu odwierty, w granicach obszaru górniczego „Turze Pole 1”, do dnia 26 sierpnia 2024 r. W związku z podjęciem decyzji o przedłużeniu koncesji nr 197/94 planuje się, że zatłaczanie wód złożowych prowadzone będzie do końca nowego okresu ważności koncesji, tj. do daty 31 grudnia 2040 r.

Po uzyskaniu koncesji na wydobywanie kopaliny i wtlaczanie wód do złoża „Turze Pole – Zmiennica” odwierty produktywne będą systematycznie wyłączane z eksploatacji. Przewiduje się, że w przyszłości wydobywanie ropy naftowej będzie prowadzone tylko jednym odwiertem.

W październiku 2019 r., opracowany został przez Towarzystwo Geosynoptyków „GEOS” – Zespół Specjalistów w Krakowie, na zlecenie Oddziału Geologii i Eksploatacji PGNiG S.A. w Warszawie, Dodatek nr 1 do dokumentacji hydrogeologicznej określającej warunki hydrogeologiczne w związku z zamierzonym wtlaczaniem wód złożowych do horyzontów eocenu złoża ropy naftowej i gazu ziemnego „Turze Pole – Zmiennica”, zatwierdzony decyzją Ministra Klimatu Środowiska z dnia 30 listopada 2020 r, znak: DGK-II.4731.14.2020.MJe.

Najbliższe tereny chronione pod względem akustycznym, w stosunku do eksploatowanych obiektów na terenie obszaru i terenu górniczego, stanowią tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, dla których dopuszczalne wartości poziomu hałasu zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r., poz. 112) wynoszą 50 dB w porze dziennej oraz 40 dB w porze nocnej. Są to oddalone: o ok. 27 m od odwiertu Ryszodlo-60, o ok. 45 m od odwiertu Nad Grabcem-81 i o ok. 76 m od odwiertu Ryszodlo-66 budynki mieszkalne.

Źródłem hałasu w środowisku na etapie dalszej eksploatacji przedsięwzięcia będą praca urządzeń do eksploatacji ropy naftowej i gazu ziemnego oraz do zatłaczania wód złożowych i ruch pojazdów związany z eksploatacją złoża, w tym z dowożeniem wód złożowych, planowanych do zatłoczenia do górotworu. Odwierty położone najbliżej budynków mieszkalnych nie generują hałasu, gdyż są eksploatowane za pomocą napędu transmisyjnego (linami), kieratu napędzanego silnikiem elektrycznym, który znajduje się w odległości ok. 120 m od najbliższych zabudowań i jest dodatkowo przedzielony drogą. Napęd kieratu w postaci silnika elektrycznego jest zabudowany osłonami chroniącymi go przed czynnikami zewnętrznymi, które stanowią dodatkową barierę ochronną przed hałasem. Ponadto, kierat pracuje jedynie w porze dziennej, tj. od godz. 7.00 do 15.00. Biorąc pod uwagę, że większość urządzeń do eksploatacji ropy naftowej i gazu ziemnego oraz do zatłaczania wód złożowych pracuje wewnątrz budynków lub kontenerów, a OZR Turze Pole położony jest w oddaleniu od zabudowy, pośród kompleksu leśnego, przewiduje się, iż dalsza eksploatacja złoża nie wpłynie na pogorszenie klimatu akustycznego i nie spowoduje przekroczeń obowiązujących wartości dopuszczalnych poziomu hałasu na najbliższych terenach chronionych pod względem akustycznym.

Podczas dalszej eksploatacji złoża emisja zanieczyszczeń do powietrza związana będzie głównie ze spalaniem gazu ziemnego do celów grzewczych i technologicznych, na terenie OZR Turze Pole oraz ruchem pojazdów dojeżdżających do poszczególnych instalacji, w tym dowożących wody złożowe, przewidziane do zatłaczania na terenie złoża. Ponadto, w związku z dalszą eksploatacją ropy naftowej, występować będą niewielkie emisje gazu ziemnego, towarzyszącego ropie (znikome ilości gazu ziemnego towarzyszącego ropie, odprowadzane są do powietrza za pomocą rur odgazowujących, usytuowanych w bezpiecznej odległości od odwiertów). Niewielka emisja zanieczyszczeń nie będzie miała istotnego wpływu na jakość powietrza. Kontynuowanie działalności eksploatacyjnej nie spowoduje znacznego wzrostu emisji zanieczyszczeń do powietrza, obecnie generowanych w związku z prowadzoną eksploatacją złoża.

Działania związane z dalszą eksploatacją złoża nadal skutkować będą wytwarzaniem odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne. Wytworzone odpady magazynowane są/ będą w wyznaczonych i odpowiednio zabezpieczonych miejscach na terenie OZR Turze Pole i przekazywane podmiotom zewnętrznym, prowadzącym działalność w zakresie gospodarowania odpadami. Przestrzegane są/ będą ogólne zasady wynikające z ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2021 r., poz. 779, ze zm.). Zakład ma uregulowany stan formalno-prawny w zakresie wytwarzania odpadów.

Prawidłowa eksploatacja złoża ropy naftowej i gazu ziemnego nie niesie ze sobą zagrożenia zanieczyszczenia wód powierzchniowych, podziemnych i powierzchni ziemi. W trakcie eksploatacji złoża, w celu ochrony środowiska gruntowo-wodnego kopalnia stosuje następujące rozwiązania: podczas pełnienia autocystern ropą naftową, wykorzystywana jest metalowa komora z zasuwą oraz przenośna taca metalowa; zbiorniki ropy naftowej zabezpieczone są przez ich obwałowanie; nalewaki ropy wyposażone są w zasuwę odcinającą, które zabezpieczają przed niekontrolowanym wypływem płynu.

W związku z wydobywaniem kopaliny ze złoża prowadzone jest/ będzie wtlaczanie wód złożowych do górotworu. Do wtlaczania wód złożowych wykorzystywane będą przystosowane do tego celu odwierty. W związku z podjęciem decyzji o przedłużeniu koncesji nr 197/94 planuje się, że zatłaczanie wód złożowych prowadzone będzie do końca nowego okresu ważności koncesji, tj. do daty 31 grudnia 2040 r.

Istniejąca obecnie instalacja do zatłaczania wód złożowych położona jest w granicach obszaru i terenu górniczego złoża „Turze Pole 1”. W skład tej instalacji wchodzi następujące elementy, m.in.: zbiorniki płynów złożowych $V = 50 \text{ m}^3$, rurociąg tłoczny (istniejący po ropociągu przesyłowym), czterokomorowa łapaczka ropy naftowej, filtr żwirowy, zbiornik zatłaczanej wody złożowej $V = 5 \text{ m}^3$, zawory bezpieczeństwa, manometry, wodomierze oraz pompa do przetłaczania płynów złożowych.

W związku z planowanym rozszerzeniem koncesji na wydobywanie kopaliny ze złoża o zwiększenie możliwości zatłaczania wydobywanych wód złożowych, zaplanowano dwa etapy prowadzenia zatłaczania.

W etapie I oprócz aktualnie zatłaczającego odwiertu Ryszoldo-64, do zatłaczania wody złożowej wydobywanej ze złoża przewidziano dodatkowe otwory: Nad Grabcem-39, -80 i -85. Obecna instalacja wykorzystywana do zatłaczania wody złożowej ze złoża wymaga modernizacji, polegającej na podłączeniu rurociągami otworów Nad Grabcem: -39, -80 i -85 ze zbiornikiem oczyszczonej wody złożowej $V = 5 \text{ m}^3$.

W etapie II założono możliwość prowadzenia zrzutu wód złożowych, oprócz wyżej wymienionych w I etapie odwiertów, dodatkowymi otworami, tj.: Ryszoldo: -54, -60, -66, -68 i Nad Grabcem-81.

W związku z powyższym, w przyszłości przewiduje się modernizację i rozbudowę istniejącej instalacji do zatłaczania wody. Przyszłe prace inwestycyjne (objęte oddzielnym postępowaniem w przedmiocie uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach) związane będą m.in. z wymianą istniejących zbiorników wody złożowej, budową dodatkowych instalacji do oczyszczania wody oraz doprowadzeniem rurociągów tłocznych do odwiertów przewidzianych do zatłaczania.

Do złoża ropy naftowej i gazu ziemnego „Turze Pole – Zmiennica”, po rozszerzeniu koncesji, planuje się zatłaczać wody wydobywane wraz z ropą naftową ze złoża

„Turze Pole – Zmiennica” oraz z eksploatowanych w rejonie Karpat fliszowych złóż ropnych i gazowych „Grabownica”, „Jurowce – Srogów”, „Sanok – Zabłotce”, „Łodyna”, „Brzegi Dolne”, „Czarna”, „Zatwarnica”, „Dwernik”, „Wańkowa”, „Jaszczew”, „Roztoki”, „Bóbrka – Rogi”, „Draganowa”, „Dukla”, „Krościenko”, „Potok”, „Węglówka” i wody z „Podziemnego Magazynu Gazu Strachocina” (PMG Strachocina).

Planowane do zatłaczania wody złożowe pochodzące z sąsiednich złóż w stosunku do złoża ropy naftowej i gazu ziemnego „Turze Pole – Zmiennica”, posiadają zbliżone własności fizyko-chemiczne i wywodzą się z takiego samego ośrodka geologicznego, jakim są kredowo-trzeciorzędowe, utwory występujące w profilu złoża „Turze Pole – Zmiennica”, dlatego nie będą powodowały negatywnych zmian chemicznych.

Warstwę chłonną, do której jest i nadal będzie prowadzone zatłaczanie wód złożowych, stanowią piaskowce eoceńskie. Warstwa ta wykształcona jest w formie soczewki zalegającej wśród łupków pstrych, które stanowią jej naturalne, szczelne otoczenie, przez co warstwa ta jest izolowana jest od innych poziomów złoża (także powierzchni terenu). Głębokość położenia udostępnionej strefy do zatłaczania wynosi od ok. 407 do ok. 765 m p.p.t.

Teoretyczna pojemność warstwy chłonnej złoża „Turze Pole – Zmiennica”, została oszacowana w dokumentacji hydrogeologicznej i wynosi ok. 258 tys. m³. Sumaryczna ilość wód złożowych, która może być zatłoczona do horyzontów eocenu przedmiotowego złoża, nie przekroczy wyliczonej, pojemności warstwy chłonnej.

Odwierty przeznaczone do zatłaczania wód złożowych zarurowane są kilkoma kolumnami rur okładzinowych, z reguły łożanymi lub cementowanymi do wierzchu, wyposażone są w głowice typu „Glinik” (dekiel z mufą do zawieszenia swobodnej kolumny rur wydobywczych). Takie uzbrojenie wylotu odwiertu służy także do eksploatacji ropy naftowej. Woda złożowa będzie zatłaczana grawitacyjnie (bez nadciśnienia na głowicy odwiertu), całym przekrojem rur tłocznych.

Brak konieczności wykonywania zatłaczania pod ciśnieniem eliminuje w decydującym stopniu zagrożenia, związane z ewentualnym przemieszczaniem się wtłaczanych wód do warstw, w których występuje pierwotne lub zbliżone do pierwotnego ciśnienie złożowe.

Zastosowana konstrukcja oraz sposób wyposażenia odwiertów zatłaczających całkowicie zabezpiecza te poziomy przed jakimkolwiek wpływem tej działalności (tj. zatłaczania wód), jak również działalności górniczej prowadzonej aktualnie na złożu.

W celu zapewnienia ochrony wyżej zalegających warstw wodonośnych przed migracją zatłaczanej wody złożowej, okresowo będą przeprowadzane kontrole szczelności rur okładzinowych, za pomocą analizatora odwiertu, który oprócz oceny stanu technicznego rur i połączeń, pozwala ponadto na pomiar położenia lustra wody w odwiercie (zmiany ilości wody w odwiercie mogą świadczyć o nieszczelności rur okładzinowych). W przypadku wykrycia nieszczelności rur, zatłaczanie zostanie natychmiast przerwane, a następnie zostanie podjęta decyzja o rekonstrukcji odwiertu, bądź jego całkowitej likwidacji.

Podczas eksploatacji instalacji do zatłaczania wód złożowych prowadzony będzie monitoring, obejmujący m.in.: pomiar i rejestrację ilości zatłaczanych wód i ciśnienia tłoczenia, badanie składu fizykochemicznego zatłaczanych wód, pomiar zalegania lustra wody w odwiertach, badanie stanu technicznego rur okładzinowych.

Oddziaływanie zatłaczanych wód złożowych na środowisko geologiczne może wiązać się ze zmianami fizycznymi własności skał, a mianowicie zmniejszeniem chłonności otworu z powodu kolmatacji strefy przyodwiertowej. W celu ograniczenia tego zjawiska, prowadzone jest/ będzie oczyszczanie wód złożowych z fazy stałej w zbiornikach płynów złożowych, zbiornikach ropy surowej, łapaczkach ropy oraz zbiornikach magazynowych oczyszczonej wody złożowej na terenie ośrodka technologicznego kopalni.

Do magazynowania wód złożowych wykorzystane są/ będą zbiorniki, posadowione na utwardzonym i szczelnym podłożu. Pozwala to wyeliminować ewentualne wycieki wód złożowych do środowiska w przypadku ich rozszczelnienia. Przed zmagazynowaniem woda złożowa jest/ będzie przepuszczana przez system łapaczek 3-komorowych, tj. układ otwartych zbiorników, w których następuje oddzielenie cząstek stałych i resztek ropy od solanki.

Dalsza eksploatacja złoża nie zmieni gospodarki wodno-ściekowej prowadzonej na terenie ośrodka technologiczno-administracyjnego. Woda wykorzystywana do celów technologicznych, w ilości ok. 1,3 m³/rok oraz socjalno-bytowych, w ilości ok. 8,5 m³/rok nadal będzie pobierana z własnego, podziemnego ujęcia. Ścieki bytowe, tak jak dotychczas, będą odprowadzane do szczelnego zbiornika bezodpływowego, a następnie będą wywożone do oczyszczalni ścieków w Brzozowie. W związku z dalszą eksploatacją przedsięwzięcia, nie przewiduje się generowania ścieków przemysłowych oraz zmian w zakresie odprowadzania wód opadowych lub roztopowych z przedmiotowego terenu. Należy podkreślić, iż odprowadzane wody opadowe lub roztopowe będą spełniać wymagania określone w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1311).

Po zakończeniu eksploatacji złoża, Inwestor przystąpi do prac likwidacyjnych. Odwierty będą likwidowane przez wykonanie korków cementowych w obrębie udostępnionych interwałów oraz korków likwidacyjnych. Przestrzeń między korkami będzie wypełniona gęstą płuczką, uniemożliwiająca przemieszczanie się płynów złożowych. Każdy odwiert zostanie odpowiednio oznakowany. Instalacja technologiczna i obiekty budowlane zostaną zdemontowane i wywiezione z terenu kopalni. W zależności od stanu technicznego obiekty będą złomowane lub przeznaczone do dalszego użytkowania. Zajęte na czas trwania eksploatacji tereny będą zrehabilitowane, a następnie przekazane ich właścicielom.

Teren złoża gazu ziemnego „Turze Pole – Zmiennica” znajduje się poza ustanowionymi strefami ochronnymi ujęć wód powierzchniowych i podziemnych, poza głównymi zbiornikami wód podziemnych, poza terenami zmeliorowanymi oraz poza obszarami szczególnego zagrożenia powodzią.

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. z 2016 r., poz. 1911), teren i obszar górniczy „Turze Pole 1” położony jest na terenie Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP):

- „Zmienniczka”, kod: PLRW2000122261929, typ: potok fliszowy (12). Wskazana JCWP jest naturalną częścią wód. W PGW jej stan jest oceniony jako dobry (w tym stan ekologiczny – co najmniej dobry, a stan chemiczny – dobry). Jest ona wskazana jako niezagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych;
- „Stobnica do Łądzierza” – kod: PLRW20001222644, typ: potok fliszowy (12). Wskazana JCWP jest silnie zmienioną częścią wód (ocena ekspercka). W PGW jej stan jest oceniony jako zły (w tym potencjał ekologiczny – słaby, a stan chemiczny – dobry). Jest ona wskazana jako zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych i posiada ustalone odstępstwa 4(4)-1 (brak możliwości technicznych).

Zgodnie z art. 56 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2021 r., poz. 624, ze zm.), celem środowiskowym dla jednolitych części wód powierzchniowych niewyznaczonych jako sztuczne lub silnie zmienione jest ochrona oraz poprawa ich stanu ekologicznego i stanu chemicznego, tak aby osiągnąć co najmniej dobry stan ekologiczny i dobry stan chemiczny wód powierzchniowych, a także zapobieganie pogorszeniu ich stanu ekologicznego i stanu chemicznego, natomiast zgodnie z art. 57 tej ustawy, celem środowiskowym dla sztucznych i silnie zmienionych jednolitych części wód powierzchniowych jest ochrona tych wód oraz poprawa ich potencjału ekologicznego i stanu chemicznego, tak aby osiągnąć co najmniej dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny wód powierzchniowych, a także zapobieganie pogorszeniu ich potencjału ekologicznego oraz stanu chemicznego.

Ponadto, zlewnia JCWP „Stobnica do Łądzierza” została zaliczona do obszarów chronionych, przeznaczonych do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia. Ww. JCWP została zaliczona również do obszarów chronionych, przeznaczonych do ochrony przedmiotów ochrony Czarnorzecko-Strzyżowskiemu Parku

Krajobrazowego, zależnych od wód. Termin osiągnięcia celu środowiskowego dla JCWP „Stobnica do Ładzierz” przedłużono do 2021 r.

Zgodnie z PGW, teren obszaru i terenu górniczego „Turze Pole 1” znajduje się w obrębie Jednolitej Części Wód Podziemnych JCWPd nr 152 (kod: PLGW2000152). W PGW jej stan jest oceniony jako dobry (w tym stan ilościowy – dobry, stan chemiczny – dobry). Jest ona wskazana jako niezagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych. W świetle zapisów art. 59 ww. ustawy Prawo wodne, celem środowiskowym dla jednolitych części wód podziemnych jest: zapobieganie lub ograniczanie wprowadzania do nich zanieczyszczeń, zapobieganie pogorszeniu oraz poprawa ich stanu, ich ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnianie równowagi między poborem a zasilaniem tych wód, tak aby osiągnąć ich dobry stan. Ponadto, ww. JCWPd została zaliczona do obszarów chronionych, przeznaczonych do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia.

Mając na uwadze rodzaj i skalę przedmiotowego przedsięwzięcia, jego lokalizację, zasięg oddziaływania oraz działania podejmowane w celu minimalizacji jego skutków uznano, że nie spowoduje ono znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko gruntowo-wodne, a tym samym nie będzie stanowiło istotnego zagrożenia dla osiągnięcia celów środowiskowych wyznaczonych dla jednolitych części wód.

Ze względu na fakt, że przedsięwzięcie nie oddziałuje na obszary chronione nie poddano analizie kwestii zaostrzenia celów środowiskowych jednolitych części wód powierzchniowych względem obszarów, o których mowa w art. 4 ust. 1 lit. c w Dyrektywie 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej.

Teren i obszar górniczy „Turze Pole 1” położony jest w przeważającej części w granicach Czarnorzeckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, funkcjonującego na mocy uchwały Nr XLVIII/996/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 23 czerwca 2014 r. w sprawie Czarnorzeckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Podkarpackiego z 2014 r., poz. 1949, ze zm.) oraz poza granicami innych wielkopowierzchniowych form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody (Dz. U. z 2021 r., poz. 1098).

Zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 1 ww. uchwały na terenie Czarnorzeckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu zakazuje się realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ww. ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, z wyłączeniem przedsięwzięć, o których mowa w art. 24 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody, tj. przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu. Zgodnie z § 3 ust. 6 ww. uchwały zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 obowiązuje na obszarze: 500 m od linii brzegów rzeki Wisłok oraz udokumentowanych złóż geologicznych.

W myśl art. 24 ust. 2 ww. ustawy o ochronie przyrody, zakazy obowiązujące na terenie Obszaru Chronionego Krajobrazu nie dotyczą: wykonywania zadań na rzecz obronności kraju i bezpieczeństwa państwa; prowadzenia akcji ratowniczej oraz działań związanych z bezpieczeństwem powszechnym; realizacji inwestycji celu publicznego; wykonywania zadań wynikających z planu ochrony, zadań ochronnych lub planu zadań ochronnych. Przepisy art. 6 pkt 8 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2020 r., poz. 1990, ze zm.) definiują „poszukiwanie, rozpoznawanie, wydobywanie złóż kopalin objętych własnością górniczą”, jako inwestycje celu publicznego. W związku z powyższym, w przedmiotowej sprawie znajduje zastosowanie odstępstwo od zakazów obowiązujących w granicach Czarnorzeckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, w tym zakazu o którym mowa powyżej.

Najbliższymi położonymi obszarami Natura 2000 względem obszaru i terenu górniczego „Turze Pole 1” są: oddalony o ok. 4,5 km obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Jaćmierz PLH180032 oraz oddalony o ok. 5,5 km obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Wisłok

Środkowy z Dopływami PLH180030. Inne obszary wchodzące w skład sieci obszarów Natura 2000 znajdują się w większych odległościach. Przedmiotowe złoża znajdują się poza granicami głównych korytarzy ekologicznych, wyznaczonych w *Projekcie korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce* (Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysłajek R. W., Niedziałkowski K., Jędrzejewska B., Wójcik J. M., Zalewska H., Pilot M., 2005), a zaktualizowanego w latach 2010 – 2012 przez Instytut Biologii Ssaków PAN w Białowieży.

Obszar i teren górniczy „Turze Pole 1” jest to teren w większości pokryty lasem mieszanym (obszary leśne zajmujące ok. 75 % powierzchni obszaru i terenu górniczego), z występującymi licznymi ciekami wodnymi, stanowiącymi w południowo-wschodniej części obszaru górniczego dopływy potoku Zmienniczka, który przepływa wzdłuż południowo-zachodniej granicy złoża. Poza terenami leśnymi, powierzchnia terenu złoża charakteryzuje się stosunkowo niskim stopniem zagospodarowania i zurbanizowania, z przewagą obszarów rolniczych. Rozproszona zabudowa jednokondygnacyjna typu wiejskiego, na terenie obszaru i terenu górniczego występuje jedynie lokalnie, głównie w miejscowości Turze Pole.

Biorąc pod uwagę rodzaj, skalę oraz zakres planowanego zadania, polegającego na na dalszej eksploatacji złoża, za pomocą istniejących odwiertów i urządzeń, na terenach już przekształconych antropogenicznie stwierdza się, że planowane przedsięwzięcie nie będzie wiązać się ze znaczącym oddziaływaniem na elementy przyrodnicze środowiska, w tym na przedmioty ochrony ww. obszarów Natura 2000, ich integralność oraz spójność sieci Natura 2000. Przedsięwzięcie, nie wymaga zatem przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko przyrodnicze, w tym oceny oddziaływania, o której mowa w art. 6.3 Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory.

Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach nie zezwala na przeprowadzenie czynności zakazanych w stosunku do gatunków chronionych, decyzje te wydawane są w odrębnych postępowaniach i mają inny charakter, dlatego też w przypadku, gdy realizacja przedsięwzięcia będzie wiązać się z łamaniem zakazów obowiązujących w stosunku do gatunków roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową, konieczne będzie uzyskanie stosownych zezwoleń, o których mowa w art. 56 ustawy o ochronie przyrody.

Uwzględniając, iż planowane zadanie będzie stanowiło kontynuację, dotychczas prowadzonej na przedmiotowym terenie działalności eksploatacyjnej w zakresie wydobywania ropy naftowej i towarzyszącego gazu ziemnego oraz zatłaczania wód złożowych, uznano iż, dalsze funkcjonowanie obszaru i terenu górniczego „Turze Pole 1” nie wpłynie na krajobraz tego terenu. Obiekty górnicze służące do prac eksploatacyjnych, występują na tym terenie od wielu lat i są trwale wpisane w lokalny krajobraz.

W związku z dalszą eksploatacją ropy naftowej i towarzyszącego gazu ziemnego oraz procesem zatłaczania wód złożowych na terenie złoża, nie wystąpi znaczny wzrost emisji gazów cieplarnianych, w związku z tym nie przewiduje się wpływu realizacji przedsięwzięcia na lokalny i globalny klimat.

Realizacja i eksploatacja przedsięwzięcia nie będzie się wiązała z powstawaniem oddziaływań skumulowanych z przedsięwzięciami realizowanymi i zrealizowanymi, znajdującymi się na terenie, na którym planuje się realizację przedsięwzięcia oraz w obszarze oddziaływania planowanego przedsięwzięcia.

Poważna awaria w czasie eksploatacji złoża ropy naftowej i towarzyszącego gazu ziemnego oraz zatłaczania wód złożowych może wystąpić, np. w przypadku rozszczelnienia rurociągów przesyłających ropę naftową lub zbiorników magazynowych, uszkodzenia głowicy odwiertu lub też wycieku ropy lub wody złożowej, związanego z ich transportem i przepompowywaniem. Prawdopodobieństwo takiego zdarzenia jest niewielkie z uwagi na wysoką jakość zainstalowanych urządzeń, nadzór nad pracą zainstalowanych urządzeń oraz zachowanie surowych wymogów bezpieczeństwa obowiązujących na terenie zakładu górniczego. Inwestor posiada zatwierdzony przez Kierownika Ruchu Zakładu Górniczego plan operacyjny usuwania skutków awaryjnego zanieczyszczenia wód, gleby i powietrza atmosferycznego. Plan ten określa przedmiot, zakres i sposób postępowania dążącego do usunięcia skutków ewentualnego zanieczyszczenia środowiska.

Na wypadek wystąpienia zanieczyszczenia środowiska na terenie kopalni ropy naftowej, Kopalnia Ropy Naftowej i Gazu Ziarnego Grabownica posiada odpowiednie zaplecze materiałowo-sprzętowe do likwidacji ewentualnych zanieczyszczeń.

Z uwagi na odległość od najbliższej granicy państwa oraz lokalny zasięg oddziaływań przedsięwzięcia wskutek wprowadzanych do środowiska substancji i energii, nie wystąpi oddziaływanie o charakterze transgranicznym w żadnym komponencie środowiska. Przedsięwzięcie nie wymaga utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania.

Wobec powyższego, mając na uwadze stwierdzony brak potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla przedmiotowego przedsięwzięcia, w toku postępowania zmierzającego do wydania niniejszej decyzji nie było konieczności zapewnienia udziału społeczeństwa, o którym mówi art. 79 ust. 1 ww. ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Przed wydaniem niniejszej decyzji zapewniono możliwość wypowiedzenia się co do zebranych dowodów zgodnie z art. 10 Kpa, poprzez obwieszczenie z dnia 09 sierpnia 2021 r., znak: WOOS.420.1.1.2021.PW.10. W związku z ww. obwieszczeniem, w tut. Urzędzie żadna ze stron postępowania lub zainteresowana sprawą nie wyraziła chęci zapoznania się ze zgromadzoną dokumentacją, jak również nie zostały wniesione żadne uwagi do postępowania.

Z przeprowadzonego postępowania, w tym analizy całości zgromadzonego materiału dowodowego w sprawie oraz przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego wynika, że sposób realizacji i eksploatacji przedsięwzięcia, przy zachowaniu metod prowadzenia prac oraz rozwiązań technologicznych określonych w Karcie informacyjnej przedsięwzięcia oraz charakterystyce przedsięwzięcia pozwoli na dotrzymanie obowiązujących standardów jakości środowiska, w tym zdrowia ludzi na obszarze w zasięgu oddziaływania przedmiotowego przedsięwzięcia.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, na podstawie przepisów przywołanych w podstawie prawnej, orzeczono jak w osnowie.

Pouczenie

1. Integralną częścią niniejszej decyzji jest charakterystyka przedsięwzięcia, stanowiąca szczegółowy opis przedsięwzięcia.
2. Na wszystkie czynności związane z naruszeniem zakazów obowiązujących w stosunku do dziko występujących gatunków roślin, grzybów i zwierząt objętych ochroną, należy uzyskać stosowne zezwolenia, o których mowa w art. 56 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.
3. Od niniejszej decyzji przysługuje stronom odwołanie do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska za pośrednictwem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie, w terminie 14 dni od daty jej otrzymania.
4. W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję, tj. Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie. Z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

Załącznik do decyzji:
Charakterystyka przedsięwzięcia

**Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Rzeszowie**

(-)

Wojciech Wdowik

(podpisano bezpiecznym podpisem elektronicznym)

Otrzymują:

1. P. Maciej Nowakowski – Pełnomocnik PGNiG S.A.
Adres do korespondencji: Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A., Oddział Geologii i Eksploatacji, Dział Ochrony Środowiska, ul. Sienkiewicza 12, 38 – 500 Sanok
2. Strony postępowania za pośrednictwem Urzędu Miejskiego w Brzozowie, ul. Armii Krajowej 1, 36 – 200 Brzozów, zgodnie z art. 49 Kpa, w związku z art. 74 ust. 3 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko
3. Strony postępowania za pośrednictwem Urzędu Gminy w Haczowie, 36 – 213 Haczów 573, zgodnie z art. 49 Kpa, w związku z art. 74 ust. 3 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko
4. Strony postępowania za pośrednictwem BIP i Tablicy ogłoszeń RDOŚ w Rzeszowie, Al. Józefa Piłsudskiego 38, 35 – 001 Rzeszów

Do wiadomości:

1. Dyrektor Zarządu Zlewni w Krośnie PGW Wody Polskie, ul. Bieszczadzka 5, 38 – 400 Krosno
2. WOOS ad acta

Rzeszów, dnia 06 września 2021 r.

WOOS.420.1.1.2021.PW.17

**Charakterystyka przedsięwzięcia pn.:
„Wydobywanie ropy naftowej, gazu ziemnego i gazu ziemnego towarzyszącego
ze złoża Turze Pole – Zmiennica”.**

Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. na terenie złoża „Turze Pole – Zmiennica” prowadzi obecnie działalność w zakresie wydobywania ropy naftowej, gazu ziemnego i gazu ziemnego towarzyszącego, metodą otworową, tzn. przy pomocy odpowiednio wykonanych i wyposażonych technicznie otworów.

Eksploatację złoża ropy naftowej „Turze Pole – Zmiennica” zaczęto prowadzić w drugiej połowie XIX w. Początkowo istniało 40 szybów kopanych, a pierwsze otwory zostały odwiercone w 1897 roku. Łącznie w obrębie złoża odwiercono 140 otworów, w tym 105 z wynikiem pozytywnym. Aktualnie, przedmiotowe złożo udostępnione jest 10 odwiertami, z czego 9 to odwierty eksploatacyjne, a 1 jeden służy do zatłaczania wody złożowej.

Pod względem geologicznym złożo położone jest w środkowej części antykliny Sanok – Strachocina – Zmiennica – Czarnorzeki, w obrębie fałdu zwanego fałdem Turzego Pola – Zmiennicy. Fałd ten stanowi jeden z elementów jednostki śląskiej Karpat fliszowych. Charakterystycznym elementem strukturalno-złożowym w budowie tego fałdu, jest dolnokredowy wysad w formie diapiru, określany umownie „Wysadem Lasu”.

Złożo ropy naftowej i gazu ziemnego „Turze Pole – Zmiennica” należy do typu facjalno-strukturalnego. W obrębie złoża wyróżniamy dwa odmienne pod względem geologicznym i energetycznym elementy złożowe: trzeciorzędowy – eksploatujący ropę naftową i gaz towarzyszący oraz dolnokredowy – eksploatujący gaz ziemny.

W horyzoncie trzeciorzędowym skałami zbiornikowymi dla akumulacji ropy naftowej i towarzyszącego jej gazu ziemnego są eoceńskie piaskowce hieroglifowe i ciężkowickie, występujące w południowo-zachodnim skrzydle fałdu, w głębokości od 200 do 800 m.

Ropa eksploatowana z tego horyzontu, jest ropą parafinową zawierającą ok. 7% parafiny, o ciężarze właściwym w granicach od 0,8 do 0,84 g/cm³ i lepkości od 6,81 do 18,84 cP.

Gaz z horyzontu trzeciorzędowego jest gazem wysokometanowym o zawartości: CH₄ w granicach ok. 80 % objętości, węglowodorów C₃₊ od 200 do 355 g/nm³, azotu w ilości rzędu 0,34 % objętości, bez zawartości siarkowodoru.

Drugim elementem strukturalno-złożowym są utwory kredy dolnej wykształcone jako piaskowce, stanowiące jądro fałdu w obrębie „Wysadu Lasu”.

Warstwy dolnokredowe wykształcone są w formie kilkumetrowych ławic piaskowców średnioziarnistych, kruchych, o spoiwie wapnistym, z niewielką zawartością glaukonitu, przedzielonych wkładkami łupków szarych. Głębokość ich zalegania wynosi od ok. 240 do ok. 260 m.

Gaz z utworów dolnokredowych zawiera ok. 82 % obj. CH₄ i 200 g/nm³ węglowodorów C₃₊. Azot występuje w ilości 0,63% obj. bez domieszek rtęci i siarkowodoru.

System eksploatacji odwiertów ropnych udostępniających złożo polega na pompowaniu płynu złożowego pompami wgłębnyimi. Wydobywana z odwiertów pompami wgłębnyimi ropa naftowa wraz z wodą złożową, kierowana jest do zbiorników manipulacyjnych, skąd wydobyty płyn przetłaczany jest do pompowni na ośrodek centralny złoża. W ośrodku znajdują się trzy zbiorniki o pojemności 50 m³ – każdy, do których wtłaczany jest płyn złożowy (ropa + woda). Po odpuszczeniu wody złożowej, ropa przetłaczana jest przez nalewak do cystern samochodowych i wywożona do rafinerii.

Niewielkie ilości gazu towarzyszącego ropie naftowej, odprowadzane są do powietrza za pomocą rur odgazowujących.

W procesie eksploatacji złoża „Turze Pole – Zmiennica”, z horyzontu

trzeciorzędowego uzyskiwane są niewielkie ilości wody złożowej, w ilości ok. 1 t/miesiąc. Aktualnie, wydobywana woda jest zatłaczana z powrotem do złoża, poprzez odwiert Ryszoldo-64. Proces zatłaczania wody złożowej tym odwiertem trwa do chwili obecnej. Zatłaczanie wody złożowej do złoża „Turze Pole – Zmiennica” rozpoczęto w 1992 r.

Woda złożowa, po oddzieleniu od ropy przepływa rurociągiem do łapaczki czterokomorowej, a następnie kierowana jest na filtr żwirowo-piaskowy. Oczyszczona woda gromadzona jest w zbiorniku o pojemności $V = 5 \text{ m}^3$, z którego przetłaczana jest rurociągiem do odwiertu Ryszoldo-64.

Koncesja nr 197/94 na wydobywanie ropy naftowej ze złoża „Turze Pole – Zmiennica” została udzielona Polskiemu Górnictwu Naftowemu i Gazownictwu S.A. w Warszawie (dalej „PGNiG S.A.”) decyzją Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 26 sierpnia 1994 r. Koncesja była zmieniana decyzjami: Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa: z dnia 30 marca 1995 r., znak: BKGo/MN/95/531; z dnia 26 sierpnia 1997 r., znak: GK/wk/MN/2907/97; z dnia 15 lutego 1999 r., znak: DGe/AG/487/897/99. Następnie koncesja 197/94 została zmieniona decyzją Ministra Środowiska z dnia 01 sierpnia 2018 r., znak: DGK-IV.4771.8.2015.AK, w zakresie, m.in. przedłużenia jej terminu oraz uwzględnienia warunków zatłaczania wód do górotworu.

Złoże objęte jest aktualnie obszarem górnictwem o nazwie „Turze Pole 1”, o powierzchni ok. 88,3 ha (ok. 883 165 m^2), a jego granice pokrywają się ściśle z granicami terenu górnictwa i określają zarazem terenowy zasięg udzielonej koncesji na wydobywanie ropy naftowej i gazu ziemnego ze złoża. Obszar i teren górnictwa „Turze Pole 1” położony jest w województwie podkarpackim, w powiecie brzozowskim, na terenie miejscowości Turze Pole, Zmiennica i Stara Wieś, leżących w gminie Brzozów oraz w miejscowości Jasionów, należącej do gminy Haczów.

Obecnie pod względem organizacyjnym złoże gazu ziemnego „Turze Pole – Zmiennica” podlega pod Kopalnię Ropy Naftowej i Gazu Ziemnego Grabownica.

Aktualna koncesja na wydobywanie ropy naftowej, gazu ziemnego i towarzyszącego gazu ziemnego ze złoża „Turze Pole – Zmiennica”, jaką posiada Inwestor, została udzielona do dnia 26 sierpnia 2024 r. Inwestor zamierza wystąpić z wnioskiem o zmianę ww. koncesji na wydobywanie ropy naftowej i gazu ziemnego ze złoża „Turze Pole – Zmiennica”, poprzez rozszerzenie jej zakresu o zwiększenie zakresu działalności związanej z wtlaczaniem wód złożowych do złoża, a także przedłużenia okresu obowiązywania koncesji do dnia 31 grudnia 2040 r.

Zgodnie z prognozą opracowaną przez Dział Inżynierii Złożowej w Sanoku PGNiG S.A. Oddział Geologii i Eksploatacji, w oparciu o wiedzę i dane geologiczno-złożowe, prognozowane wydobywanie ze złoża „Turze Pole – Zmiennica” w latach 2020 – 2040 ropy naftowej wyniesie ok. 1752,9 ton, tj. średnio ok. 83,47 t/rok, natomiast gazu ziemnego suchego i gazu ziemnego towarzyszącego nie przekroczy 1 mln m^3 w tym okresie.

Decyzją Ministra Środowiska z dnia 01 sierpnia 2018 r., znak: DGK-IV.4771.8.2015.AK, zmieniona została koncesja nr 197/94 w związku, z czym oprócz wydobywania kopaliny ze złoża możliwe jest wtlaczanie do struktury Turze Pole – Zmiennica wód złożowych pochodzących ze złóż: „Turze Pole – Zmiennica”, „Jurówce – Srogów”, „Sanok – Zabłotce” i „PGM Strachocina”. Do wtlaczania wód złożowych przewidziano wykorzystanie przystosowanego do tego celu odwiertu Ryszoldo-64, a w przyszłości również odwiertów: Nad Grabcem (Ryszoldo)-54, -60, -66, -68, Nad Grabcem-39, -80, -81, -85.

W październiku 2019 r., opracowany został przez Towarzystwo Geosynoptyków „GEOS” – Zespół Specjalistów w Krakowie, na zlecenie Oddziału Geologii i Eksploatacji PGNiG S.A. w Warszawie, Dodatek nr 1 do dokumentacji hydrogeologicznej określającej warunki hydrogeologiczne w związku z zamierzonym wtlaczaniem wód złożowych do horyzontów eocenu złoża ropy naftowej i gazu ziemnego „Turze Pole – Zmiennica”, zatwierdzony decyzją Ministra Klimatu Środowiska z dnia 30 listopada 2020 r, znak: DGK-II.4731.14.2020.MJe.

W związku z wydobywaniem kopaliny ze złoża prowadzone będzie wtlaczanie wód złożowych do górotworu. Do wtlaczania wód złożowych wykorzystywane będą przystosowane do tego celu odwierty, w granicach obszaru górnictwa „Turze Pole 1”.

W związku z podjęciem decyzji o przedłużeniu koncesji nr 197/94 planuje się, że zatłaczanie wód złożowych prowadzone będzie do końca nowego okresu ważności koncesji, tj. do daty 31 grudnia 2040 r.

Zakładana w opracowanej w 2013 r. dokumentacji hydrogeologicznej modernizacja i rozbudowa instalacji do zatłaczania wód złożowych ze względów ekonomicznych nie została zrealizowana. Dlatego też proces włączania wody został ograniczony tylko do wód towarzyszących eksploatacji złoża „Turze Pole – Zmiennica” i prowadzony tylko jednym odwiertem – Ryszoldo-64. Od sierpnia 1992 r. do 31 grudnia 2018 r. do odwiertu Ryszoldo-64 zatłoczono ogółem ok. 2 755,66 m³ wody złożowej, co odpowiada ilości wydobytej w tym okresie wody ze złoża „Turze Pole – Zmiennica”.

Po uzyskaniu koncesji na wydobywanie kopaliny i włączanie wód do złoża „Turze Pole – Zmiennica” odwierty produktywne będą systematycznie wyłączane z eksploatacji. Przewiduje się, że w przyszłości wydobywanie ropy naftowej będzie prowadzone tylko jednym odwiertem.

Istniejąca obecnie instalacja do zatłaczania wód złożowych położona jest w granicach obszaru i terenu górniczego złoża „Turze Pole 1”. W skład tej instalacji wchodzi następujące elementy: zbiorniki płynów złożowych V = 50 m³, rurociąg tłoczny (istniejący po ropociągu przesyłowym), czterokomorowa łapaczka ropy naftowej, filtr żwirowy, zbiornik zatłaczanej wody złożowej V = 5 m³, zawory bezpieczeństwa, manometry, wodomierze oraz pompa do przetłaczania płynów złożowych.

W związku z planowanym rozszerzeniem koncesji na wydobywanie kopaliny ze złoża o zwiększenie możliwości zatłaczania wydobywanych wód złożowych, zaplanowano dwa etapy prowadzenia zatłaczania.

W etapie I oprócz aktualnie zatłaczającego odwiertu Ryszoldo-64, do zatłaczania wody złożowej wydobywanej ze złoża przewidziano dodatkowe otwory: Nad Grabcem-39, -80 i -85. Obecna instalacja wykorzystywana do zatłaczania wody złożowej ze złoża wymaga modernizacji, polegającej na podłączeniu rurociągami otworów Nad Grabcem: -39, -80 i -85 ze zbiornikiem oczyszczonej wody złożowej V = 5 m³.

W etapie II założono możliwość prowadzenia zrzutu wód złożowych, oprócz wyżej wymienionych w I etapie odwiertów, dodatkowymi otworami, tj.: Ryszoldo: -54, -60, -66, -68 i Nad Grabcem-81.

W związku z powyższym, w przyszłości przewiduje się modernizację i rozbudowę istniejącej instalacji do zatłaczania wody. Przyszłe prace inwestycyjne (objęte oddzielnym postępowaniem w przedmiocie uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach) związane będą m.in. z wymianą istniejących zbiorników wody złożowej, budową dodatkowych instalacji do oczyszczania wody oraz doprowadzeniem rurociągów tłoczących do odwiertów przewidzianych do zatłaczania.

Woda złożowa w punkcie rozładunku autocystern, skierowana zostanie do dwóch zbiorników wody, następnie po procesie sedymentacji cząstek stałych, kierowana będzie do 3-komorowej łapaczki, która pełnić będzie również rolę dodatkowego separatora (osadnika cząstek stałych). Z łapaczki woda złożowa zasysana będzie za pomocą pompy wirowej i poprzez filtr kierowana będzie na odpowiedni zbiornik wody oczyszczonej. Ze zbiorników tych woda złożowa będzie grawitacyjnie zatłaczana do złoża, poprzez wytypowane odwierty tłoczne. Ilość zatłaczanych wód złożowych będzie mierzona za pomocą cechowanej listwy pomiarowej, znajdującej się w zbiornikach oczyszczonej wody złożowej.

Po rozszerzeniu koncesji, stwarzającej formalno-prawną możliwość zatłaczania wody złożowej do złoża „Turze Pole – Zmiennica”, całkowita ilość wody złożowej wydobywanej z tego złoża oraz w razie konieczności z sąsiednich złóż, będzie włączana funkcjonującym obecnie odwiertem tłocznym (Ryszoldo-64), a po przyszłej modernizacji i rozbudowie ośrodka, również pozostałymi odwiertami: Nad Grabcem: -39, -80, -81 i -85 oraz Ryszoldo: -54, -60, -66, -68. Oprócz odwiertu Ryszoldo-64 (zatłaczającego wodę złożową), pozostałe są obecnie odwiertami eksploatacyjnymi.

Do złoża ropy naftowej i gazu ziemnego „Turze Pole – Zmiennica” planuje się zatłaczać wody wydobywane wraz z ropą naftową ze złoża „Turze Pole – Zmiennica” oraz z eksploatowanych w rejonie Karpat fliszowych złóż ropnych i gazowych „Grabownica”,

„Jurówce – Srogów”, „Sanok – Zabłotce”, „Łodyna”, „Brzegi Dolne”, „Czarna”, „Zatwarnica”, „Dwernik”, „Wańkowa”, „Jaszczew”, „Roztoki”, „Bóbrka – Rogi”, „Draganowa”, „Dukla”, „Krościenko”, „Potok”, „Węglówka” i wody z „Podziemnego Magazynu Gazu Strachocina” (PMG Strachocina).

Warstwę chłonną, do której jest i nadal będzie prowadzone zatłaczanie wód złożowych, stanowią piaskowce eoceńskie. Warstwa ta wykształcona jest w formie soczewki zalegającej wśród łupków pstrych, które stanowią jej naturalne, szczelne otoczenie, przez co warstwa ta jest izolowana jest od innych poziomów złoża (także powierzchni terenu). Głębokość położenia udostępnionej strefy do zatłaczania wynosi od ok. 407 do ok. 765 m p.p.t.

Wody złożowe wydobywane ze złoża „Turze Pole – Zmiennica”, to wody o suchej pozostałości w zakresie 10,7 – 32,0 g/dm³ (średnio ok. 20,3 g/dm³), gęstości od 1,006 do 1,02 g/cm³ (średnio ok. 1,012 g/cm³) i pH w przedziale 7,1 – 8,3, średnio ok. 7,6. Są to wody typu chlorkowo-sodowego.

Planowane do zatłaczania wody złożowe z sąsiednich złóż, charakteryzują się zróżnicowanym składem fizyko-chemicznym w poszczególnych otworach, jednak zbliżonym do wód wydobywanych ze złoża „Turze Pole – Zmiennica”. Średnia wartość suchej pozostałości wynosi ok. 22,3 g/dm³ i zawiera się w przedziale od 2,9 do 46,5 g/dm³. Gęstość wód mieści się w przedziale od 1,001 do 1,06 g/cm³, (średnio ok. 1,0135 g/cm³), a średnie pH wynosi ok. 8,0. Pod względem chemicznym są to głównie wody typu chlorkowo-sodowego, natomiast pod względem genetycznym to solanki wodorowęglanowo-sodowe.

Do zatłaczania kierowane będą wody zbiorcze ze złóż, zmieszane z poszczególnych otworów. Spośród 18 złóż węglowodorów, z których wody złożowe będą kierowane do zatłaczania do złoża „Turze Pole – Zmiennica”, w większości złóż średnia sucha pozostałość zbiorczych wód złożowych jest zbliżona do średniej suchej pozostałości wód ze złoża „Turze Pole – Zmiennica”.

Teoretyczna pojemność warstwy chłonnej złoża „Turze Pole – Zmiennica”, została oszacowana w dokumentacji hydrogeologicznej i wynosi ok. 258,0 tys. m³. Sumaryczna ilość wód złożowych, która może być zatłoczona do horyzontów eocenu przedmiotowego złoża, nie przekroczy wyliczonej, pojemności warstwy chłonnej.

Na podstawie przeprowadzonych testów chłonności, dotychczasowej historii zatłaczania oraz uwzględniając aktualne możliwości techniczne i technologiczne kopalni przewiduje się, że ilość wody złożowej, jaka może być zatłaczana do warstwy chłonnej (horyzontów eocenu) wytypowanymi odwiertami, wyniesie ok.:

- odwiert Ryszoldo-64 – 750 m³/rok;
- odwiert Nad Grabcem-39 – 4 000 m³/rok;
- odwiert Nad Grabcem (Ryszoldo)-54 – 2 400 m³/rok;
- odwiert Nad Grabcem (Ryszoldo)-60 – 850 m³/rok;
- odwiert Nad Grabcem (Ryszoldo)-66 – 1 000 m³/rok;
- odwiert Nad Grabcem (Ryszoldo)-68 – 1 500 m³/rok;
- odwiert Nad Grabcem-80 – 1 250 m³/rok;
- odwiert Nad Grabcem-81 – 2 600 m³/rok;
- odwiert Nad Grabcem-85 – 1 650 m³/rok.

**Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Rzeszowie**

(-)

Wojciech Wdowik

(podpisano bezpiecznym podpisem elektronicznym)